

SCID-II

Protokoll

Struktureret Klinisk Intervju for Personlighetsforstyrrelser - DSM-IV

Klient: _____

Intervjuer: _____

Dato for intervju: ____/____-____

Strukturert Klinisk Intervju for DSM-IV Akse II (SCID-II)

Instruksjon til intervjueren

Dette intervjuet skal suppleres med all annen informasjon man har om pasienten (eks. skriv fra henvisende lege, journalopplysninger, muntlige komparentopplysninger etc.) I en sykehussetting vil det vanligvis foreligge mye slik informasjon. Gå gjennom denne før intervjuet og dann deg en mening om hvor vidt pasienten har en personlighetsforstyrrelse eller ei. Du skal vurdere hvor vidt livsutfoldelse og samfunnsmessig tilpasning etter 18-års alderen har vært betydelig hemmet eller avvikende som følge av rigide personlighetstrekk. Personlighetsproblemene skal kunne spores tilbake til ungdomstid eller tidlig voksen alder. Funksjonssvikten skal være større enn det som kunne forklares av en eventuelt ledsagende symptomlidelse (eks. panikkangst, vaskemani, depresjon etc.).

Altså: Først foretar man en global vurdering om *hvorvidt* det foreligger en personlighetsforstyrrelse. Før argumentene inn på side 2 for "Annen informasjon". Deretter foretar man dette SCID-intervjuet for å bestemme nøyaktig *hva slags* personlighetsforstyrrelse som foreligger.

Et SCID-II intervju er selvsagt også betydningsfullt når man er *i tvil* om det foreligger en personlighetsforstyrrelse eller ei.

DSM-IV manualen gir ingen anvisninger om hvor lenge man skal ha et bedre og annerledes funksjonsnivå *før man kan sies å være kvitt sin (tidligere) personlighetsforstyrrelse*. I forskningslitteraturen er det brukt forskjellige tidsgrenser. Tolv måneder er et konservativt anslag. Du skal altså ikke stille diagnosen personlighetsforstyrrelse om vedkommende de siste 12 månedene har fungert stabilt annerledes og bedre med hensyn til psykiske lidelser og sosial tilpasning.

Instruksjon til pasienten

Dette intervjuet er et forsøk på å kartlegge dine viktigste personlighetstrekk. Det dreier seg om personlighetstrekk som er typiske for deg og som har vedvart i mesteparten av ditt voksne liv og som *ikke* innskrenker seg til perioder når du har vært spesielt deprimert, engstelig eller utafør.

Personlighetstrekk (eks. mistenksomhet - tillit) er noe man kan ha mer eller mindre av. Det vi er spesielt interessert i er hvordan du skiller deg fra et antatt gjennomsnittsmenneske. Hvis du svarer ja på et spørsmål, betyr det at du synes du er mer slik enn de fleste. F.eks. hvis du svarer ja på spørsmålet "Har det vært vanskelig for deg å ta bestemmelser på egen hånd?", så vil det si at du tror dette har vært vanskeligere for deg enn for de fleste mennesker.

Instruksjon for koding

1 = Uriktig/stemmer ikke for personen/feil.

2 = Subterskel/stemmer delvis.

3 = Terskel/stemmer godt/sant.

9 = Ufullstendig informasjon.

For å gi en 3-klassifisering (stemmer godt/sant), kreves mer enn et "ja" eller "nei"-svar. Be om en beskrivelse av atferden eller karaktertrekket gjennom eksempler. Forsikre deg om at fenomenet avviker fra forventet gjennomsnitt før du gir en 3-skåring. Nøl ikke med å bringe inn i intervjuet annen informasjon du har om pasienten dersom du mener denne informasjonen avviker fra pasientens egenvurdering.

Annen informasjon

Ressurser:

Skolegang/arbeidsliv - funksjonssvikt:

Nære erotiske relasjoner - funksjonssvikt:

Venner/sosialt nettverk - funksjonssvikt:

Symptomer:

Konklusjon:

Unnvikende personlighetsforstyrrelse - 301.82

Nr. Intervju

Kriterier og skåringer

A: Et vedvarende mønster av sosial tilbakeholdenhet, en følelse av ikke å strekke til, og overfølsomhet for negative vurderinger, som starter i tidlig voksen alder, og som manifesterer seg i en rekke sammenhenger, angitt ved minst fire av følgende kriterier:

-
1. Har du unngått arbeidsoppgaver eller avtaler der du måtte forholde deg til mange mennesker? Gi meg noen eksempler. Hva var grunnen til at du unngikk disse (arbeidsoppgavene eller avtalene)? Har du noen gang avslått en forfremmelse fordi den ville bety for mye kontakt med andre?	(1) Unngår sosiale og yrkesmessige aktiviteter som innebærer mye mellommenneskelig kontakt av frykt for kritikk, misbilligelse eller avvisning. 3 = Minst to eksempler. Skåring: 9 1 2 3
2. Unngår du å bli kjent med folk fordi du er bekymret for at de ikke vil like deg? Hvis du ikke vet om noen liker deg, kan du da være den første som tar initiativ til kontakt?	(2) Er ikke villig til å involvere seg ned andre mennesker så sant vedkommende ikke er sikker på å bli likt. 3 = Tar nesten aldri initiativ til å bli involvert i et sosialt forhold. Skåring: 9 1 2 3
3. Synes du det er vanskelig å være "åpen" selv når du er sammen med mennesker som står deg nær? Hvorfor er det slik? (Er du redd for å bli gjort narr av eller latterliggjort?)	(3) Er tilbakeholden i intime forhold av frykt for å bli beskjemmet eller latterliggjort. 3 = Stemmer for nesten alle forhold. Skåring: 9 1 2 3
4. Engster du deg ofte for å bli kritisert eller avvist i sosiale situasjoner? Gi meg noen eksempler	(4) Er besatt av frykten for å bli kritisert eller avvist i sosiale situasjoner. 3 = Er bekymret svært mye av tiden. Skåring: 9 1 2 3

-
5. Er du vanligvis stille når du møter andre? Hvorfor er det slik? (Er det fordi du kjenner deg utilstrekkelig på noen måte, eller ikke god nok?)	(5) Er hemmet i nye mellom menneskelige situasjoner på grunn av følelsen av utilstrekkelighet. 3 = Bekrefter trekk og mange eksempler Skåring: 9 1 2 3
6. Tror du at du er mindre god, dyktig eller likendes enn folk flest? Fortell om det	(6) Ser på seg selv som sosialt udyktig, som en som mangler personlig appell, eller er mindre verdt enn andre. Skåring: 9 1 2 3
7. Er du redd for å prøve noe nytt? Er det fordi du kjenner deg forlegen? Gi meg noen eksempler	(7) Er uvanlig nølende når det gjelder å ta sjanser eller å involvere seg i enhver ny aktivitet, fordi vedkommende tenker de kan føre en i forlegenhet. 3 = Flere eksempler på at vedkommende unngår aktiviteter ut fra frykt for å bli forlegen. Skåring: 9 1 2 3

Avhengig personlighetsforstyrrelse - 301.60

Nr. Intervju

Kriterier og skåringer

A: Vedvarende og overdrevent behov for å bli tatt vare på som fører til underdanig klengete atferd og frykt for atskillelse, som starter tidlig i voksen alder og som manifesterer seg på en rekke områder, indikert ved minst fem av følgende kriterier:

-
8. Trenger du mange råd og forsikringer fra andre før du kan ta dagligdagse avgjørelser? Kan du gi meg noen eksempler på den type avgjørelser du ville søke råd eller forsikring om? Hender dette daglig?	(1) Har vansker med å ta dagligdagse avgjørelser så sant vedkommende ikke mottar en mengde råd og forsikringer fra andre. 3 = Flere eksempler. Skåring: 9 1 2 3
9. Er du avhengig av andre mennesker for å klare deg på viktige områder i livet ditt som f.eks. økonomi, barneoppdragelse og boforhold? Gi meg noen eksempler som viser at det er mer enn det å få alminnelig råd fra andre.	(2) Trenger andre til å ta ansvaret for de fleste vesentlige områder av livet. NB! Ikke inkluderer kun det å få råd fra andre eller en subkulturelt forventet atferd. 3 = Flere eksempler. Skåring: 9 1 2 3
10. Er det vanskelig for deg å vise at du er uenig med andre, selv når du mener de tar feil? Gi meg noen eksempler på at du har gjort det. Hva er du redd for vil skje dersom du viser at du er uenig?	(3) Vansker med å gi uttrykk for uenighet med andre av frykt for å miste støtte eller akseptering. NB! Omfatter ikke realistisk frykt for negative reaksjoner. 3 = Bekrefter trekk eller flere eksempler. Skåring: 9 1 2 3

-
11. Er det vanskelig for deg å begynne med noe eller arbeide med oppgaver når ingen er der for å hjelpe deg?
- Gi meg noen eksempler.
- Hvorfor er det slik?
- (Er det fordi du ikke er sikker på at du kan gjøre det riktig?)
- (4) Har vansker med å sette igang med prosjekter eller gjøre ting på egen hånd (på grunn av manglende selvtillit når det gjelder egne vurderinger eller dyktighet heller enn mangel på motivasjon eller energi).
- 3 = Bekrefter trekk.
- Skåring: 9 1 2 3**
-

12. Har du ofte frivillig tilbudt deg å gjøre ting som er ubehagelige?
- Gi meg noen eksempler på ting du har gjort.
- Hvorfor gjorde du det?
- (5) Går ekstremt lang for å oppnå hjelp og støtte fra andre, enda så langt som til frivillig å gjøre ting som er ubehagelig.
- NB! Ikke inkluder atferd hvor intensjonen er å oppnå andre mål enn det å bli likt, f.eks. avansement i jobb.
- 3 = Bekrefter trekk og minst ett eksempel.
- Skåring: 9 1 2 3**
-

13. Er det vanligvis ubehagelig å være alene?
- Gi meg noen eksempler
- Hvorfor er det slik?
- (Er det fordi du trenger noen til å ta vare på deg?)
- (6) Føler seg uvel og hjelpeløs alene på grunn av en overdreven frykt for ikke å være i stand til å ta vare på seg selv.
- 3 = Bekrefter trekk.
- Skåring: 9 1 2 3**
-

14. Når et nært forhold tar slutt, trenger du da raskt å finne en annen du kan stole på?
- Fortell meg om det.
- (Har du reagert på denne måten de fleste gangene et nært forhold har tatt slutt?)
- (7) Søker med stor iver etter et nytt forhold for å få omsorg og støtte når et nært forhold tar slutt.
- 3 = Skjer når de fleste nære forhold tar slutt.
- Skåring: 9 1 2 3**
-

15. Er du svært redd for å bli igjen alene uten noen til å ta vare på deg?
- Skjer det ofte at du bekymrer deg for dette?
- (8) Er urealistisk opptatt av frykten for å bli forlatt og måtte ta vare på seg selv.
- 3 = Vedvarende urealistisk bekymring.
- Skåring: 9 1 2 3**

-
- 19.** Har du veldig høye krav til hva som er riktig eller galt?

Gi meg noen eksempler på dine høye krav og normer

(Følger du regler ned til hver minste bokstav, uansett hva?)
- (4) Er samvittighetsfull, absolutt og uelastisk når det gjelder moral, etikk eller verdier.

NB! Ikke på bakgrunn av kulturell eller religiøs identifikasjon.

3 = Flere eksempler på rigide høye moralske krav til seg selv eller andre.
- Skåring:** 9 1 2 3
-
- 20.** Har du vanskelig for å kaste ting fordi de kan være gode å ha en gang siden?

Gi meg noen eksempler på ting du ikke klarer å kaste.

(Hvor overfylt blir det hos deg fordi du ikke kaster ting?)
- (5) Er ute av stand til å kassere utslitte eller verdiløse gjenstander, selv om de ikke har noen sentimental verdi.

3 = Fører til overfylte omgivelser.
- Skåring:** 9 1 2 3
-
- 21.** Er det vanskelig for deg å la andre mennesker hjelpe deg hvis de ikke er enige i å gjøre tingene nøyaktig slik du vil ha det?

Fortell meg om det.

(Hender dette ofte?)
- (6) Er lite villig til å delegere oppgaver eller å arbeide sammen med andre, så sant de ikke aksepterer å gjøre tingene nøyaktig på den måten vedkommende selv gjør det.

3 = Bekrefter trekk og minst ett eksempel.
- Skåring:** 9 1 2 3
-
- 22.** Har du vanskelig for å bruke penger på deg selv og andre selv om du har nok?

Hvorfor? (Er det fordi du bekymrer deg over ikke å ha nok i fremtiden. når du virkelig trenger det?)

Fortell meg om noe du ikke brukte penger på fordi du måtte spare de for fremtiden.
- (7) Er gjerrig både når det gjelder vedkommende selv og andre, - penger er noe som må syltes ned med tanke på framtidige katastrofer.

3 = Bekrefter trekk og minst ett eksempel.
- Skåring:** 9 1 2 3
-
- 23.** Er du ofte sikker på at du har rett og at det ikke spiller noen rolle hva andre sier?

Fortell meg om det.

Har noen fortalt deg at du er stæ og rigid?

Fortell mer om det.
- (8) Viser rigiditet og stæhet.

3 = Bekrefter trekk eller er blitt fortalt av andre.
- Skåring:** 9 1 2 3

-
28. Er du en slags person som bærer nag eller har vanskelig for å tilgi folk som har fornærmet eller krenket deg? (5) Bærer nag over lengre tid, har vanskelig for å tilgi fornærmelser, urett, eller krenkelsers.
- 3 = Bekrefter trekk og minst ett eksempel.

Fortell meg om det.

Skåring: 9 1 2 3

Er det mange mennesker du ikke kan tilgi fordi de gjorde eller sa noe til deg for lenge siden?

Fortell meg om det.

-
29. Bli du ofte sint eller går til motangrep når noen kritiserer eller fornærmer deg på en eller annen måte? (6) Opplever at ens person eller omdømme blir angrepet, uten at det er åpenbart for andre, og reagerer så raskt med sinne eller motangrep.
- 3 = Bekrefter trekk og minst ett eksempel.

Gi meg noen eksempler.

Skåring: 9 1 2 3

-
30. Har du ofte mistanke om at din ektefelle eller partner har vært utro? (7) Mistenker stadig, uten at det er grunn til det, ektefelle eller partner for å være utro.
- 3 = Med flere partnere eller flere episoder med samme partner.

Fortell meg om det.

Hva slags holdepunkter hadde du?

Skåring: 9 1 2 3

Hva gjorde du med det?

Hadde du rett?

B: Manifesterer seg ikke bare i løpet av Schizophrenia, Affektiv forstyrrelse med psykotiske symptomer, eller en annen psykotisk forstyrrelse, og er ikke forårsaket av den direkte virkningen av en generell medisinsk tilstand.

NB: Hvis kriteriene oppfylles før start på Schizophrenia, legg til "premorbid", Dvs.: "Paranoid personlighetsforstyrrelse (Premorbid)".

Schizotyp personlighetsforstyrrelse - 301.22

Nr. Intervju

Kriterier og skåringer

A: Et gjennomgående mønster av sosiale og mellommenneskelige mangler, kjennetegnet ved sterkt ubehag ved, og redusert evne til nære forhold. Dessuten forekommer tankemessige (kognitive) og sansemessige (perseptuelle) forstyrrelser og eksentrisk oppførsel. Forstyrrelsen starter tidlig i voksen alder og manifesterer seg i en rekke sammenhenger, som anført ved minst fem av følgende kriterier:

31. Når du er ute og ser folk står og prater, lurer du da ofte på om de snakker om deg?

Fortell meg om det.

Får du ofte en følelse av at hendelser som synes å være tilfeldige, egentlig er ment å være spesielle tegn til deg?

Fortell meg mer om det.

Oppdager du ofte skjulte budskap i tilsynelatende tilfeldige hendelser?

Fortell meg om det.

(1) Selvhenføring (dreier seg ikke om vrangforestillinger).

3 = Flere eksempler.

Skåring: 9 1 2 3

32. Har du noen gang følt at du kunne få ting til å skje bare ved å ønske det eller tenke på det?

Fortell meg om det.

Har du hatt personlige erfaringer med det overnaturlige?

Fortell meg om det.

(Hvordan virket det på deg?)

Tror du at du har en "sjette sans" som gjør det mulig for deg å vite om og forutse ting som andre ikke kan?

Fortell meg om det.

(Hvordan virket det på deg?)

(2) Underlige oppfatninger og magisk tenkning som påvirker atferden, og som ikke bare er et uttrykk for subkulturelle normer (F.eks. overtro, tro på evnen til å se inn i framtida, tankeoverføring, eller "sjette sans", andre kan føle mine tanker", hos barn og ungdom: bisarre fantasier og fikse ideer).

3 = Flere eksempler på fenomener som påvirket atferd og som er uforenlig med subkulturelle normer.

Skåring: 9 1 2 3

-
- 33.** Tror du ofte at ting eller skygger i virkelig heten er mennesker eller dyr eller, tar du støy for å være menneskestemmer?
- Gi meg noen eksempler.
(Hadde du drukket eller brukt stoff/medikamenter på det tidspunktet?)
- Fortell meg mer om det.
(Hadde du drukket eller brukt stoff/medikamenter på det tidspunktet?)
- Har du hatt følelsen av at det er et menneske eller en kraft rundt deg, selv om du ikke kan se noen?
- Fortell meg mer om det.
(Hadde du drukket eller brukt stoff/medikamenter på det tidspunktet?)
- Ser du ofte auraer eller kraftfelt rundt mennesker?
- (3) Uvanlige sanseopplevelser som inkluderer kroppslige sansebedrag.
- 3 = Flere eksempler på mulige perseptuelle opplevelser som ikke skyldes stoff eller en generell medisinsk tilstand.
- Skåring: 9 1 2 3**
-

- 34.** *Observert under intervjuet.*
- (4) Underlig tankeverden og måte å snakke på (f.eks. vag, omstendelig, metaforisk, overdeltaljert eller stereotyp)
- Skåring: 9 1 2 3**
-

- 35.** *Se kriterie 1, 2, 3, 4 eller 7 for Paranoid personlighetsforstyrrelse.*
- (5) Mistenksomhet eller paranoide forestillinger.
- Skåring: 9 1 2 3**
-

- 36.** *Observert under intervjuet.*
- (6) Upassende eller avstengte affekter.
- Skåring: 9 1 2 3**
-

- 37.** *Observert under intervjuet.*
- (7) Underlig, eksentrisk, eller rar oppførsel eller framtoningspreg.
- Skåring: 9 1 2 3**

---

38. Er det svært få mennesker du har et nært forhold til utenom den nærmeste familie?
Hvor mange nære venner har du?

(8) Mangler nære venner og fortrolige ut over første-ledds slektninger.
3 = Ingen nære venner ut over første-ledds slektninger.

Skåring: 9 1 2 3

---

39. Føler du deg vanligvis nervøs når du er sammen med andre mennesker?
Hva er du nervøs for?
(Er du fortsatt engstelig selv etter at du har vært sammen med dem en stund?)

(9) Sterk sosial angst som ikke avtar om vedkommende blir mer kjent, og som synes heller å være knyttet til negative oppfatninger av seg selv.
3 = Bekrefter omfattende engstelse knyttet til mistenksomhet angående andre menneskers motiver.

Skåring: 9 1 2 3

B: Er ikke bare tilstede i løpet av Schizophrenia, en "affektiv forstyrrelse med psykotiske symptomer" eller en "vedvarende utviklings-forstyrrelse".

NB: Hvis kriteriene oppfylles før start på Schizophrenia, legg til "premorbid", Dvs.: "Paranoid personlighetsforstyrrelse (Premorbid)".

---

44. *Alt kodet på kriterie 8 for Schizotyp personlighetsforstyrrelse.* (5) Mangler nære venner eller fortrolige bortsett fra første-ledds slektninger.

Skåring: 9 1 2 3

---

45. Betyr det ikke noe for deg hva andre mennesker mener om deg? (6) Synes å stille seg likegyldig til ros eller kritikk.

Hvordan føler du deg når andre roser deg eller kritiserer deg?

3 = Hevder å være likegyldig.

Skåring: 9 1 2 3

---

46. Synes du at det ikke er noe som gjør deg svært glad eller svært trist? (7) Følelsesmessig kulde, reservert, eller avdempede affekter (Vurder også atferd under intervjuet).

Fortell meg om det.

Skåring: 9 1 2 3

B: Er ikke bare tilstede i løpet av Schizophrenia, en "affektiv forstyrrelse med psykotiske symptomer" eller en "vedvarende utviklings-forstyrrelse".

NB: Hvis kriteriene oppfylles før start på Schizophrenia, legg til "premorbid", Dvs.: "Paranoid personlighetsforstyrrelse (Premorbid)".

Histrionisk personlighetsforstyrrelse - 301.50

Nr. Intervju

Kriterier og skåringer

A: Et vedvarende mønster av overdreven emosjonalitet og jakt på oppmerksomhet, som starter tidlig i voksen alder og manifesterer seg i en rekke sammenhenger som indikert ved fem (eller fler) av de følgende kriterier:

<p>47. Liker du å være i sentrum for oppmerksomhet?</p> <p>Hvordan føler du deg når du ikke er det?</p>	<p>(1) Mistrives i situasjoner hvor vedkommende ikke er i oppmerksomhetens sentrum.</p> <p>3 = Bekrefter trekk.</p> <p>Skåring: 9 1 2 3</p>
<p>48. Flørter du mye?</p> <p>Har andre klaget over dette?</p> <p><i>(Ta også hensyn til atferd under intervjuet)</i></p> <p>Kler du deg ofte på en seksuelt utfordrende måte, selv når du skal gå på jobben eller skal gjøre innkjøp.</p> <p>Kan du fortelle meg om det.</p> <p><i>(Ta også med i vurderingen fremtreden under intervjuet)</i></p>	<p>(2) Samspill med andre er ofte karakterisert ved lite passende seksuelt forførende eller utfordrende atferd.</p> <p>3 = Vedgår klager, beskriver upassende atferd, eller blir observert å være upassende forførende.</p> <p>Skåring: 9 1 2 3</p>
<p>49. <i>Observert under intervjuet.</i></p>	<p>(3) Viser hurtig vekslende overflatiske uttrykk for følelser.</p> <p>Skåring: 9 1 2 3</p>
<p>50. Forsøker du å tiltrekke deg oppmerksomhet ved den måten du kler deg eller ser ut.</p> <p>Hvordan gjør du det?</p>	<p>(4) Bruker konsekvent fysisk utseende for å trekke oppmerksomhet mot seg selv.</p> <p>3 = Erkjenner å bli veldig oppbrakt hvis hun/han ikke ser attraktiv ut, eller tilbringer overdreven tid på utseende (ikke på grunn av ritualer).</p> <p>Skåring: 9 1 2 3</p>

-
- 51.** *Observervert under intervjuet.* (5) Har en språkstil som er ytterst impresjonistisk og mangler detaljer.
- Skåring:** 9 1 2 3
-
- 52.** Legger du ofte vekt på å være dramatisk og fargerik?
Fortell meg om det.
(Liker du å vise dine følelser, f.eks. å klemme folk selv om du ikke kjenner dem særlig godt, eller gråter du veldig lett?)
- (6) Er dramatiserende teatralisk med overdrevne uttrykk for følelser.
3 = Erkjenner trekket og gir minst ett eksempel.
- Skåring:** 9 1 2 3
-
- 53.** Er dine følelser og meninger om ting ikke så veldig sterke, slik at du følger andre menneskers meninger?
Fortell meg om det.
- (7) Er påvirkbar, dvs. lar seg lett påvirke av andre mennesker eller situasjoner.
3 = Erkjenner trekket og gir minst ett eksempel.
- Skåring:** 9 1 2 3
-
- 54.** Bli du veldig *nær* nesten enhver du møter?
Fortell meg mer om dette.
(Omfatter dette til og med folk som bussjåfører, bankkasserere, tannlegen din, kelnere, rørleggeren?)
- (8) Betrakter forhold som mer intime enn de i virkeligheten er.
3 = Erkjenner trekket og gir flere eksempler.
- Skåring:** 9 1 2 3

Narsisistisk personlighetsforstyrrelse - 301.81

Nr. Intervju

Kriterier og skåringer

A: Et vedvarende mønster av grandiositet (i fantasi eller atferd), behov for å bli beundret, og manglende empati som begynner tidlig i voksen alder og manifesterer seg i en rekke sammenhenger, som angitt ved fem (eller fler) av følgende kriterier:

-
- 55.** Er det slik at folk flest ikke verdsetter dine helt spesielle talenter og bedrifter.
Fortell meg mer om det.
Har folk fortalt deg at du har for høye tanker om deg selv.
Gi meg noen eksempler på dette.
- (1) Har en grandios oppfatning av egen betydning (f.eks. overdriver bedrifter og talenter, forventer å bli oppfattet som bedre enn andre uten at dette grunner seg på tilsvarende prestasjoner).

3 = Tegn på åpenbar grandiositet, f.eks. "jeg er like god som Sissel Kyrkjebø" i stedet for å si: "jeg har en god stemme".
- Skåring: 9 1 2 3**

-
- 56.** Tenker du mye på den makt, eller anerkjennelse som en dag vil bli deg til del?
Fortell meg mer om dette.
(Hvor ofte tenker du på disse tingene?)

Tenker du mye på den perfekte kjærlighet som en dag vil bli din?
Fortell meg mer om dette.
(Hvor ofte tenker du på disse tingene?)
- (2) Er opptatt av fantasier om ubegrenset berømmelse, suksess, makt, briljanse, skjønnhet eller ideell kjærlighet.

3 = Hyppig dagdrømming kommer i stedet for egnet aktivitet.
- Skåring: 9 1 2 3**

-
- 57.** Når du har et problem må du da nesten alltid insistere på å få snakke med den øverste sjefen?
- Gi meg noen eksempler.
- (Hvorfor må du snakke med den øverste sjefen?)
- Synes du at det bare er noe vits i å bruke tid med mennesker som er spesielle eller viktige.
- (Hvorfor det?)
- (3) Tror at han eller hun er "spesiell" og unik og bare kan bli forstått av, eller bør være sammen med, spesielle eller høystatusfolk (eller institusjoner).
- 3 = Erkjenner trekket og gir minst ett eksempel.
- Skåring: 9 1 2 3**
-
- 58.** Er det svært viktig for deg at folk legger merke til deg eller beundrer deg på en eller annen måte?
- Fortell meg mer om det.
- (4) Krever overdreven beundring.
- 3 = Erkjenner trekket og gir minst ett eksempel.
- Skåring: 9 1 2 3**
-
- 59.** Synes du at det ikke er nødvendig å følge bestemte regler eller sosiale konvensjoner når de kommer i veien for deg?
- Gi meg noen eksempler.
- (Føler du at din situasjon er så spesiell at du har rett på spesialbehandling?)
- Føler du ofte at det er grunner til at andre mennesker skulle gi deg spesielt god behandling.
- Hvorfor skulle du bli behandlet bedre enn andre mennesker?
- (5) Har en følelse av å være særlig berettiget, f.eks. urimelige forventninger om særlig gunstig behandling, eller at andre uten videre skal oppfylle hans eller hennes forventninger.
- 3 = Atskillige eksempler.
- Skåring: 9 1 2 3**
-
- 60.** Venter du ofte at andre mennesker skal gjøre det du ber dem om uten at du spør fordi du er den du er.
- (Hender dette ofte?)
- (6) Er utnyttende i mellommenneskelige forhold, dvs. søker fordeler gjennom andre for å nå sine egne mål.
- 3 = Atskillige eksempler hvor en annen person blir utnyttet.
- Skåring: 9 1 2 3**

-
- 61.** Føler du ofte at det ikke er viktig å ta hensyn til andre menneskers bekymringer eller følelser?
Fortell meg om det.
- (7) Mangler empati; er ikke villig til å anerkjenne eller identifisere seg med andre menneskers følelser og behov.
3 = Erkjenner trekk *eller* gir atskillige eksempler.
Skåring: 9 1 2 3
-
- 62.** Får du det vondt når andre mennesker gjør det bra?
Fortell meg om det.
(Hvor ofte føler du det på den måten?)
Føler du at andre ofte er misunnelig på deg.
Hva er det med deg som de misunner?
- (8) Er ofte misunnelig på andre eller tror at andre er misunnelige på ham eller henne.
3 = Erkjenner trekk og gir minst ett eksempel.
Skåring: 9 1 2 3
- 63.** Synes du at svært få mennesker er verd din tid og oppmerksomhet?
Fortell meg om det.
- (9) Viser arrogant, hovmodig atferd eller holdninger. *(Ta også hensyn til atferd under intervjuet)*
3 = Erkjenner trekket eller det observeres under intervjuet.
Skåring: 9 1 2 3

Borderline personlighetsforstyrrelse - 301.83

Nr. Intervju

Kriterier og skåringer

A: Et vedvarende mønster av ustabilitet i mellommenneskelige forhold, selvbilde og affekter, og markert impulsivitet som starter i tidlig voksen alder og manifesterer seg i en rekke sammenhenger, karakterisert ved minst fem av følgende kriterier:

-
64. Blir du ofte desperat når du tror at noen du virkelig bryr deg om kan komme til å forlate deg? Hva har du da gjort? (Har du truet eller bønnfalt ham/henne?)	(1) Desperate anstrengelser for å unngå en reell eller innbilt fare for å bli forlatt. NB! Tell ikke med suicidal eller selvmutilerende atferd, som dekkes i kriterie (5). 3 = Flere eksempler. Skåring: 9 1 2 3
65. Har dine forhold til folk du virkelig bryr deg om mange svingninger opp og ned? Fortell meg om disse svingningene. (Var det ganger hvor du tenkte at de representerte alt du ønsket og andre ganger hvor du tenkte at de var forferdelige? Hvor mange forhold var av denne typen?)	(2) Et mønster med ustabile og intense mellommenneskelige forhold som er kjennetegnet ved veksling mellom ekstremer av overidealiserings og devaluering. 3 = Enten et langvarig forhold eller flere kortere forhold hvor det vekslende mønsteret forekommer minst to ganger. Skåring: 9 1 2 3
66. Har du brått endret din følelse av hvem du er og hvilke mål du har? Gi meg noen eksempler på dette. Forandres ofte din følelse av hvem du er dramatisk. Fortell meg om det. Har det vært mange plutselige forandringer i dine mål, karriereplaner, religiøs tro osv. Fortell mer om det.	(3) Markert og vedvarende ustabil selvbilde eller følelse av eget selv. NB! Inkluder ikke normal ungdoms-usikkerhet. 3 = Erkjenner trekket. Skåring: 9 1 2 3

-
- 67.** Har du ofte gjort ting impulsivt. (4) Impulsivitet på minst to områder som er potensielt selvødeleggende (f.eks. sløsing med penger, seksualitet, alkohol- eller stoffmisbruk, vill bilkjøring, overspising).
- Hva slags ting?
- Hva med:*
 Kjøpe ting som du egentlig ikke hadde råd til?
 Ha sex med mennesker som du knapt kjente, eller "utrygg sex"?
 Drikke for mye eller ta stoffer?
 Kjøre bil vilt?
 Spise ukontrollert?
- NB! Regn ikke med suicidal eller selvmutilerende atferd, som dekkes av kriterie (5).
- 3 = Atskillige eksempler som indikerer et mønster av impulsiv atferd (ikke begrenset til eksemplene ovenfor.)
- Skåring: 9 1 2 3**
- Hvis 'Ja' på noen av spørsmålene ovenfor:*
- Fortell meg om det.
- Hvor ofte hender det?
- Hva slags problemer har det skapt for deg?)
-
- 68.** Har du prøvd å skade eller ta livet av deg selv eller truet med å gjøre det? (5) Gjentatte selvmordsforsøk, demonstrasjoner, trusler, eller selvbeskadigende atferd.
- Har du noen sinne kuttet, brent eller klort deg selv opp med vilje?
- 3 = To eller flere hendelser (som ikke var under en alvorlige depressiv episode).
- Fortell meg om det. **Skåring: 9 1 2 3**
-
- 69.** Er du en "humørsyk" person? (6) Affektiv ustabilitet på grunn av markert tendens til følelsesmessige reaksjoner (f.eks. intens episodisk dysfori, irritabilitet, eller angst som vanligvis varer noen få timer og bare sjelden mer enn noen få dager).
- Fortell meg om det.
- Hvor lenge varer ditt "dårlige" humør?
- 3 = Erkjenner trekket.
- Hvor ofte forekommer disse humørsvingningene? **Skåring: 9 1 2 3**
- Hvor plutselig skifter humøret ditt?
-
- 70.** Føler du deg ofte tom innvendig? (7) Kronisk følelse av tomhet.
- Fortell meg om dette.
- 3 = Erkjenner trekket.
- Skåring: 9 1 2 3**

---

71. Har du ofte sinneutrudd eller blir så sint at du mister kontrollen?

Fortell meg om det.

Slår du folk eller kaster ting når du blir sint?

Fortell meg om dette.

(Hender dette ofte?)

Får selv små ting deg veldig sint?

Når hender dette?

(Hender dette ofte?)

(8) Upassende, intenst sinne eller vansker med å kontrollere sinne (F.eks. hyppige raserianfall, konstant sint, gjentatte slåsskamper).

3 = Erkjenner trekket og gir minst ett eksempel.

Skåring: 9 1 2 3

---

72. Blir du mistenksom på andre mennesker eller føler deg helt på siden av deg selv når du er under kraftig stress?

Fortell mer om det.

(9) Forbigående stressutløste paranoide tanker eller alvorlige disosiative symptomer.

3 = Atskillige eksempler som ikke bare forekommer under en psykotisk lidelse eller under en stemningslidelse med psykotiske trekk.

Skåring: 9 1 2 3

Antisosal personlighetsforstyrrelse - 301.70***Nr. Intervju******Kriterier og skåringer*****A: Individet er minst 18 år.****B: Det er tegn på atferdsforstyrrelse som begynte før 15 års-alder og er indikert ved tre (eller fler) av følgende kriterier:***NB: Spørsmålene som listes for kriteriene B er i en annen rekkefølge enn i DSM-IV.*

73.	Plaget eller truet du andre barn før du var 15? Fortell meg om det.	(1) Plaget, truet eller skremte ofte andre. Skåring:	9 1 2 3
------------	--	--	----------------

74.	Startet du slåsskamper før du var 15? Hvor ofte?	(2) Startet ofte slåsskamper. Skåring:	9 1 2 3
------------	---	--	----------------

75.	Brukte du et våpen i slåsskamp før du var 15 år, som f.eks. et balltre, en mursten, en knust flaske, en kniv eller et gevær? Fortell meg om det.	(3) Brukte våpen som kunne forårsake alvorlig fysisk skade på andre (F.eks. balltre, mursten, knust flaske, kniv, gevær). Skåring:	9 1 2 3
------------	---	--	----------------

76.	Prøvde du før du var 15 med vilje å påføre et annet menneske fysisk smerte og lidelse? Hva er det verste du noen gang gjorde?	(4) Var fysisk grusom mot andre mennesker. Skåring:	9 1 2 3
------------	--	---	----------------

77.	Skadet du dyr med vilje før du var 15? Hva var det verste du noen gang gjorde?	(5) Var fysisk grusom mot dyr. Skåring:	9 1 2 3
------------	---	---	----------------

-
- 78.** Før du var 15, tok du noen gang noe fra andre ved å true, rane eller overfalle ham eller henne.
Fortell meg om det.
- (6) Stjal i kontakt med offer (f.eks. væpnet overfall, ran, veskenapping etc.).
Skåring: 9 1 2 3
-
- 79.** Før du var 15, hendte det noen gang at du tvang noen til å ha sex med deg?
Fortell meg om det.
- (7) Har tvunget noen til seksuell aktivitet.
Skåring: 9 1 2 3
-
- 80.** Tente du på brann noen gang før du var 15?
Fortell meg om det.
- (8) Anstiftet brann med den hensikt å forårsake alvorlig skade.
Skåring: 9 1 2 3
-
- 81.** Hendte det noen gang før du var 15 at du med vilje skadet ting som ikke var dine?
Hva gjorde du?
- (9) Ødela med forsett noe som tilhørte andre. (På annen måte enn ved brannstifting)
Skåring: 9 1 2 3
-
- 82.** Hendte det før du var 15 at du noen gang gjorde innbrudd i et hus, andre bygninger, eller en bil?
Fortell meg om det.
- (10) Innbrudd i andres hus, bygning eller biler.
Skåring: 9 1 2 3
-
- 83.** Før du var 15 løy du mye eller bedro andre mennesker?
Hva løy du om?
- (11) Løy ofte for å oppnå goder eller fordeler, eller for å unngå forpliktelser (dvs. "bedrar" andre).
Skåring: 9 1 2 3
-
- 84.** Hendte det før du var 15 at du noensinne stjal eller begikk butikktyveri?
Fortell meg om det.
- (12) Stjal ting av en viss verdi uten kontakt med offer, enten hjemme eller borte (f.eks. butikktyveri, innbrudd, forfalskning).
Skåring: 9 1 2 3
-
- 85.** Hendte det før du var 15 at du rømte hjemmefra og ble borte over natten?
Hendte det mer enn én gang?
(Hvem bodde du sammen med da?)
- (13) Var ofte ute hele natten til tross for foreldrenes forbud, begynt før 15 år.
Skåring: 9 1 2 3

NB: De følgende to kriterier må ha hatt sin start før 13-års alder:

---

86. Hendte det ofte før du var 13 at du ble ute svært sent, lenge etter det klokkeslett du var forventet å være hjemme?
Hvor ofte?

(14) Var ofte ute over natten på tross av foreldrenes forbud, fra før 13-års alder.

Skåring: 9 1 2 3

---

87. Før du var 13, hendte det ofte at du skulket skolen?
Hvor ofte?

(15) Skulket ofte skolen fra før 13-års alder.

Skåring: 9 1 2 3

C: Det er et vedvarende mønster med ringeakt for å krenke andres rettigheter som har vart siden 15-års alder og er indikert ved tre (eller fler) av følgende kriterier:

---

88. Har du gjort ting som er imot loven, (selv om du ikke ble tatt) som å stjele, selge stoff, snyte folk i forretningen, eller prostituere deg?
Hvis 'Nei':
Har du noen gang blitt arrestert for noe?

(1) Manglende evne til å følge sosiale normer for lovlydig atferd, kjennetegnet ved stadig å gjøre seg skyldig i handlinger som danner grunnlag for arrestasjon.
3 = Atskillige eksempler.

Skåring: 9 1 2 3

---

89. Lyver du lett hvis du trenger å gjøre det for å få det du ønsker?
(Har du noen gang brukt falsk navn eller gitt deg ut for å være en annen?)
(Har du ofte "lurt" andre for å få det du ønsket deg?)

(2) Svikfullhet, som angitt ved kronisk løgnaktighet, bruk av andres navn, eller ved å lure andre for å oppnå fordeler eller for moro skyld.
3 = Atskillige eksempler.

Skåring: 9 1 2 3

---

90. Gjør du ofte ting på et øyeblikks innskytelse uten å tenke over hvilke konsekvenser det vil ha for deg eller andre mennesker?
(Hvorfor det?)
Har det noen gang hendt at du ikke har hatt noe fast sted å bo?
(For hvor lang tid?)

(3) Impulsivitet og manglende evne til å planlegge fremover.
3 = Atskillige eksempler.

Skåring: 9 1 2 3

-
- 91.** Har du vært i noen slåsskamper siden du var 15?
(Hvor ofte?)
Har du noen sinne slått eller kastet ting på din (ektefelle / partner)?
(Hvor ofte?)
Har du noen sinne slått et barn, ditt eget eller andres, så hardt at han eller hun fikk merker etter det, eller måtte ligge til sengs eller gå til lege?
- (4) Irritabilitet og aggressivitet som angitt ved stadige slagsmål eller overfall.
3 = Atskillige eksempler.
Skåring: 9 1 2 3
-
- 92.** Har du noen gang kjørt bil når du var beruset eller påvirket av stoff?
Hvor mange fartsbøter har du fått?
(Bruker du alltid beskyttelse hvis du har sex med noen du ikke kjenner?)
- (5) Uansvarlig ringeakt for egen eller andres sikkerhet.
3 = Atskillige eksempler.
Skåring: 9 1 2 3
-
- 93.** Hvor stor del av tiden de siste fem år har du vært ute av arbeid?
Hvis mer enn 6 måneder: Hvorfor?
Var du ofte borte fra jobben?
Hvis 'Ja': Hvorfor?
Har du noen gang forlatt en jobb uten å ha noen annen jobb å gå til?
Hvis 'Ja': Hvor mange ganger hendte det?
Har du noen ganger skyldt andre mennesker noe og ikke betalt eller gitt det tilbake?
Hvis 'Ja': Hvor ofte?
Hva med å ikke betale barnebidrag, eller ikke gi penger til barn som var avhengig av deg?
- (6) Vedvarende uansvarlighet, som angitt ved stadig å mislykkes når det gjelder å stå i en jobb eller oppfylle økonomiske forpliktelser.
3 = Atskillige eksempler.
Skåring: 9 1 2 3
-
- 94.** *Hvis han/hun har erkjent antisosiale handlinger som voksen:*
Hva følte du i forbindelse med (Angi antisosiale handlinger)?
- (7) Mangel på anger, som angitt ved å være likegyldig til eller bortforklare det å ha skadet andre, ha behandlet andre dårlig eller stjålet fra andre.
3 = Mangel på anger over atskillige antisosiale handlinger.
Skåring: 9 1 2 3

Blandet personlighetsforstyrrelse (NOS) - 301.90

Hvis trekk fra mer enn én spesifikk personlighetsforstyrrelse, men fulle kriterier ikke møtt for noen enkelt personlighetsforstyrrelse, vurder diagnosen personlighetsforstyrrelse NOS nedenfor.

- 95.** Denne kategorien er for forstyrrelser av personlighetsfunksjonen som ikke tilfredsstillende kriteriene for noen spesifikk personlighetsforstyrrelse. Et eksempel er tilstedeværelsen av trekk fra mer enn én spesifikk personlighetsforstyrrelse uten å tilfredsstillende de fulle kriteriene for noen enkel personlighetsforstyrrelse ("blandet personlighetsforstyrrelse") men som til sammen skaper klinisk betydningsfull belastning eller svikt på ett eller flere funksjonsområder (f.eks. yrkesmessig). Denne kategorien kan også bli brukt når klinikeren vurderer at en spesifikk personlighetsforstyrrelse som ikke er inkludert i DSM-IV er tilstede (f.eks. inadekvat personlighetsforstyrrelse).

Skåring:

9 1 3